

ER DU GEARET TIL FORSTYRRELSE?

Med de rette tiltag kan vi genskabe rammerne for **et landbrug, der kan modstå forstyrrelser** i en klimausikker fremtid.

ROBUSTHED ER EVNEN til at absorbere forstyrrelser uden at miste funktionalitet. Derfor er robusthed afgørende for landbrugets fremtidige produktivitet og vigtigt for at forstå, hvordan landbrugets økosystem reagerer på naturlige og menneskeskabte påvirkninger.

Der er forskellige grader af kapacitet til at modstå forstyrrelser. Robusthed kan beskrives som

- modstandsevne over for forstyrrelser
- genopretningsevne efter forstyrrelser
- tilpasningsevne til forstyrrelser

I en landbrugssammenhæng betyder robusthed, at bedriften er bedre rustet til at modstå ekstremt vejr og opretholde biodiversitet, som kan have en positiv indvirkning på landbrugets langsigtede økonomi. Robusthed kan oversættes direkte til økonomi i form af reducerede omkostninger til vanding, vedligeholdelse af dræn, skadedyrsbekæmpelse samt øget stabilitet i afgrødeudbytte over tid.

Efterlign naturen

For at styrke dit landbrugs robusthed kan du etablere forskellige tiltag, der efterligner robustheden i urørt natur og dermed styrker biodiversitet og funktionalitet. Primært handler det om at etablere flere permanente levesteder på bedriften. Det skaber en større grad af forskellighed og en modvægt til, at markerne bliver større og bedrifterne mere ensartede. Et robust system kan modstå forstyrrelser, som ellers ville skabe markante ændringer og tab af udbytte her og nu eller mere varigt.

Biodiversitet, målt på alle niveauer fra mikroorganismer til større pattedyr spiller en rolle, da et mangfoldigt system har større kapacitet til at opretholde produktiviteten. Hvis flere arter kan udføre den samme funktion, er det mindre sandsynligt, at en enkelt art er livsvigtig for systemet.

Flere småbiotoper eller ny driftspraksis

Konkrete tiltag, der øger bedriftens robusthed, kan være småbiotoper som insektvolde, levende hegn eller vandhuller - eller et reelt skovlandbrug, der vil

Illustration: Morten Telling

Forskellen på et robust landbrug (tv) og et landbrug, der nemmere påvirkes af forstyrrelser (th).

● Robusthed kan oversættes direkte til økonomi

have samme effekt. Variation på markfladen i form af sorts- og artsblandinger og et varieret afgrødevalg øger også bedriftens overordnede robusthed. Ved at implementere sådanne tiltag, kan du ikke blot øge bedriftens robusthed, men også forbedre jordens sundhed, øge kulstoflagringen og bidrage til at bevare biodiversitet.

Robustheden er generelt lav

I det danske agerland ser vi tydeligt en tendens til, at store monokulturmarker har lav robusthed over for forstyrrelser. Inden for de seneste år har vi set effekten af klimaforandringer og denne lave robusthed i

form af ekstremt tørre marker efterfulgt af lange perioder med oversvømmelser. Begge dele resulterer i lavere udbytter og dårlig udnyttelse af ressourcerne.

Den yderste konsekvens af manglende robusthed ser man andre steder i verden, for eksempel i Kina, hvor hele regioner mangler bestøvere. Her er kineserne nødt til manuelt at bestøve deres frugttræer, hvis de skal høste et udbytte.

Vigtigere end nogensinde

Vi mennesker har evnen til på et øjeblik at fjerne landbrugssystemets robusthed, men vi kan også genopbygge den. Desværre tager det noget længere tid.

Med udsigt til en klima- og miljømæssig uforudsigelig fremtid er robuste bedrifter vigtigere end nogensinde før. ●

**AF CHRISTOFFER GRØNNE,
INNOVATIONSCENTER
FOR ØKOLOGISK LANDBRUG**

